

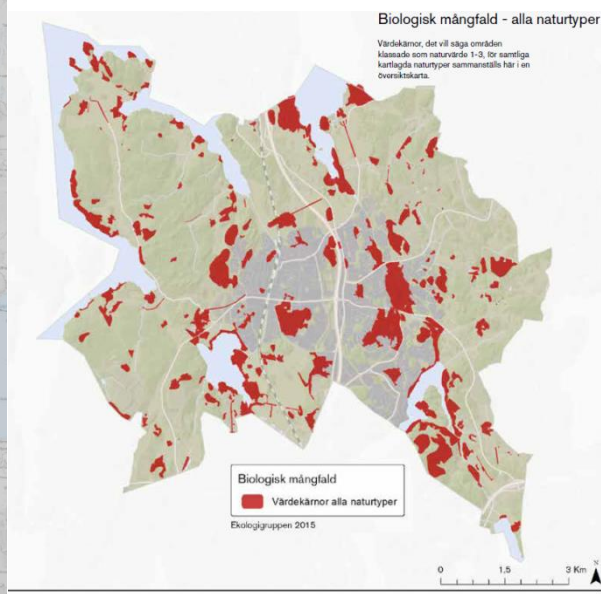
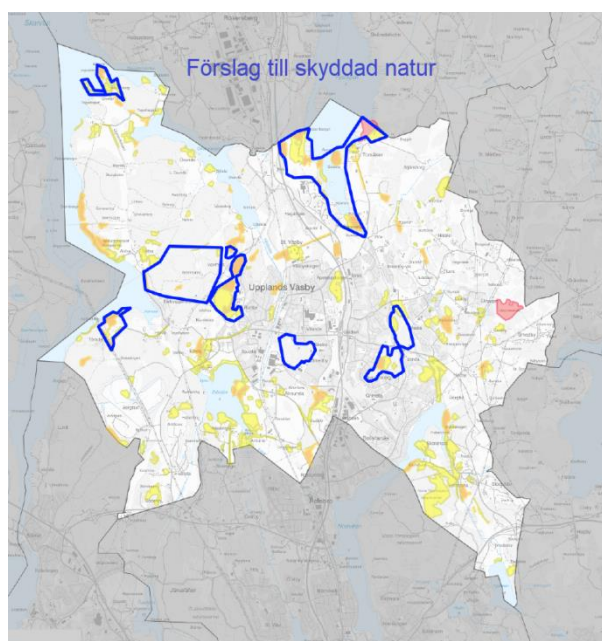
Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

60 förslag som gör
Upplands Väsby till en bättre miljökommun

Naturskyddsföreningen
Väsby

Naturskyddsföreningen: NATUR 2030 - här kan Upplands Väsby börja skydda natur			
Mål: Skydda minst 10% av arealen som kommunala reservat eller med biotopskydd till 2030, både värdefull natur och natur som behöver restaureras. På längre sikt behöver 10% skyddas strikt och sammanlagd 30% ha någon form av skydd.			
Område	Areal, cirka ha	Ägare	Anmärkning
Bergaskogen	35	Kommunal	Kommunalt reservatsförslag är utarbetat år 2018.
Fysingenområdet	180	Regionen, privata	Föreslaget av länsstyrelsen år 2000. Kan ev finansieras av lst.
Roparudden Törndal	30	Kommunal	Skog
Smedbyskogen	45	Kommunal	Skog som inventerats 2020
Sandaskogen med Sandakärret	45	Kommunal	Skog
Edoberget	30	Kommunal	Skog
Skogsområdet "Kohagen" mellan Vaxmyra i söder och Kvarngärdet i norr.	5	Privat	
Runsa fornborg i vid bemärkelse	35	Privat	Föreslaget av länsstyrelsen år 2000. Kan ev finansieras av lst.
Området mellan Runby – Mälarstranden (inkl Kairoområdet 80 ha)	270	Privat o kommunal	Föreslogs av "Ja till Väsby sjöstad". Stort värde även för friluftslivet.
Andra områden som är klassade som värdefulla enligt kommunens kartläggning.			Om läge uppstår i planläggning eller vid avtal med markägare.
Summa	675 ha	Från Naturvårdsverket kan bidrag beviljas för upp till 50 procent av kostnaden för markåtkomst och inträngsättning till privata markägare.	

De blåmarkerade områdena t v är naturområden som har dokumenterat skyddsvärde och som vi anser bör skyddas som naturreservat. De är ungefärligt avgränsade och utgör cirka 675 ha eller 8% av kommunens areal. Det finns många fler värdefulla områden som behöver skydd, vilket framgår av färgtonerna rött klass 1, brunt kl 2 och gult kl 3 från Väsbykartan, Naturinventering.

T h visas dessa som värdekärnor för biologisk mångfald enligt kommunens kartläggning av ekosystemtjänster dessa omfattar uppskattningsvis cirka 700 ha. Dessa utgörs av värdefulla områden, av vilka flera är så fragmenterade, att de behöver skydd på annat sätt än naturreservat. Några skulle t ex kunna skyddas som biotopskyddsområde.

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

60 förslag som gör
Upplands Väsby till en bättre miljökommun

Utgiven av Naturskyddsföreningen Väsby i april 2022

Finns som pdf-fil på

<https://vasby.naturskyddsforeningen.se/>

Kontakt: vasby@naturskyddsforeningen.se

Pelle Nordmalm, ordförande 0859089911

Foto omslag: Liselotte Lundström

Innehåll

Förbättra kommunens arbete på områden miljö, natur, klimat, energi och hållbarhet under kommande mandatperiod	7
Gör Upplands Väsby till en bättre miljökommun	7
Förbättra dialogen med miljöorganisationer m fl och inrätta ett kommunalt miljøråd	7
Förbättra kommunens strategiarbete med koppling till Agenda 2030	7
Hållbar stadbyggnad och samhällsplanering	8
Gör kommunens strategidokument på klimat- och miljöområdet skarpt och SMART	8
Stärk klimat- och miljöstyrning över all skattefinansierad verksamhet	8
Klimat, energi och transporter	10
Stärk kommunens strategi och arbete med klimat, energi och transporter	10
Anta en handlingsplan för snabb utsläppsminskning	10
Inför en kommunal koldioxidbudget	10
Räkna in konsumtionsbaserade utsläpp och ställ klimatkrav vid upphandling	10
Inventera möjliga kolfällor och växthusgasläckage	11
Handlingsplan för klimatanpassning med åtgärder i Väsbyån	11
Undervisa anställd personal om den omställning som krävs	11
Inga fossila investeringar	12
Krav på effektiv energianvändning	12
Solceller på kommunens byggnader	12
Förstärk en aktiv klimat- och energirådgivning	12
Skapa en fungerande marknad för parkering	13
Ge mer plats för människor, cyklar och kollektivtrafik i stadsbilden	13
Minska utsläppen från kommunala transporter	13
Förslag: Anta en stegvis plan för minskade utsläpp med målet att utsläppen ska vara noll år 2030.	
Klimatsmart resepolicy	13
Gynna gång, cykel och kollektivtrafik	14
Biologisk mångfald och värdefull natur	15
Skydda natur i kommunen	15
Fortsätt att kartlägga värdefull natur	18
Fortsätt utveckla en bra naturförvaltning	18
Kartlägg värdefull skog	18
Hyggesfritt skogsbruk	19
<i>Kartorna ovan visar ädellövskog rep barrskog med värdekärnor för biologisk mångfald samt omgivande behov av buffertzoner.</i>	19
Fortsätt att restaurera skog	19
Restaurera våtmark	20
	20

Kompensera naturvärden vid exploatering.....	21
Stärk grön infrastruktur, utveckla ekosystemtjänster och följ upp effekter.....	21
Väsby Entré: kompensera förlust av grönstruktur och restaurera Väsbyån - även utanför planområdet.....	21
Fortsätt gynna pollinerande insekter	22
Bekämpa invasiva arter	22
Satsa på friluftsliv	23
Mat och jordbruk.....	24
Miljösmart mat i kommunen.....	24
Minska matsvinnet	24
Mer ängs- och betesmark.....	25
Vatten.....	26
PCB – se Giftfri miljö	26
Restaurera Väsbyån- se Väsby Entré	26
Värna strandskyddet – ingen ny bebyggelse i strandnära områden.....	26
Motverka övergödning.....	26
Riv vandringshinder och riv ut dammar i Väsbyån.....	26
Följ upp Fiskevårdsplanen.....	27
Aktiv vattenplanering för god ekologisk och kemisk status – även i Norrviken.....	27
Återställ kapaciteten för arbete med vattenförvaltning i kommunen.....	27
Giftfri miljö och hållbar konsumtion.....	28
Motverka fortsatta effekter av PCB i mark och sediment.....	28
Fortsätt minska användningen av skadliga kemikalier – uppdatera kemikalieplanen	28
Dricksvatten utan PFAS	28
Fortsätt att ställa kemikaliekrav i offentlig upphandling och ställ klimatkrav	29
Giftfria material vid byggnation	29
Förbättra insamling av hushållsavfall för materialåtervinning	29
Gör det lättare att lämna miljöfarligt avfall	29
Fortsätt arbete för en giftfri förskola – uppdatera kemikalieplanen	30
Fortsätt främja återbruk.....	30
Fortsätt att stimulera delningsekonomin.....	30
Lärande för hållbar utveckling	32
Satsa mer på naturskolan	32
Satsa på lärande för hållbar utveckling	32
Klimatlyft för lärare	32

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

60 förslag som gör Upplands Väsby till en bättre miljökommun

Här följer drygt sextio förslag som kommunen kan genomföra. Kommunen spelar en central roll i miljöpolitiken och kan fatta beslut som styr i rätt (eller fel) riktning inom flera olika områden. Vi presenterar förslagen under perioden dec 2021 till feb 2022 vid personliga möten med partierna som är representerade i fullmäktige.

Upplands Väsby var för några år sedan ledande bland landets kommuner på miljöområdet. År 2013 var vår kommun miljöbästa kommun och var fortsatt högt rankad till omkring 2017. År 2021 har Upplands Väsby fallit till 57:e plats. I en tid med stora utmaningar när det gäller klimatet och miljöfrågor gäller det att vara skarp. Tillväxten i kommunen med sikte på 63.000 invånare 2040 samtidigt som ekonomin i omvärlden transformeras. Då är det rätt läge att göra mer kraftfulla insatser för att hantera krisen för klimat och biologisk mångfald och lämna en hållbar kommun till kommande generationer Väsbybor. Följande förslag från Naturskyddsföreningen Väsby leder i den riktningen.

Vi har markerat de förslag med **gul rubrik** som vi tycker är mest angelägna. En stor del av de ursprungliga förslagen var framtagna av Naturskyddsföreningen centralt för att passa i de flesta kommuner, men vi har gjort flera anpassningar till situationen i **Upplands Väsby** och även lagt till nya förslag speciellt destinerade till vår kommun. Vi tar gärna emot synpunkter på förslagen och utvecklar dem under dialogperioden.

Detta är vår slutversion för våren som överlämnas inför utfrågningen av partiföreträdare den 3 maj. Den skiljer sig inte särskilt mycket från de tidigare versioner som vi överlämnade till partierna i samband med samtal som vi hade från nov 2021 till mars 2022. Om det finns behov kan vi senare komma att ändra eller komplettera förslagen.

Vi hoppas att förslagen kan inspirera partierna till förbättringar i den lokala politiken. Några av frågorna kommer att återfinnas i vår valenkät 2022

Upplands Väsby i april 2022

Naturskyddsföreningen Väsby

Förbättra kommunens arbete på områden miljö, natur, klimat, energi och hållbarhet under kommande mandatperiod

Gör Upplands Väsby till en bättre miljökommun

Upplands Väsby var för några år sedan ledande bland landets kommuner på miljöområdet. År 2013 var vår kommun miljöbästa kommun och var fortsatt högt rankad till omkring 2017. År 2021 har Upplands Väsby fallit till 57:e plats. I en tid med stora utmaningar när det gäller klimatet och miljöfrågor gäller det att vara skarp. Tillväxten i kommunen med sikte på 63.000 invånare 2040 samtidigt som ekonomin i omvärlden transformeras. Då är det rätt läge att göra mer kraftfulla insatser för att hantera krisen för klimat och biologisk mångfald och lämna en hållbar kommun till kommande generationer Väsbybor. Miljöarbetet i Väsbyhem och goda insatser i naturförvaltningen kan kanske inspirera?

Förslag: Gör en systematisk förbättring av kommunens arbete och återta rollen som en ledande miljökommun i Sverige. Följande förslag från Naturskyddsföreningen Väsby leder i den riktningen.

Förbättra dialogen med miljöorganisationer m fl och inrätta ett kommunalt miljøråd

Kommuner samverkar med och använder sig av expertis från civilsamhället i många frågor, vilket bör göras även på miljöområdet. Vinsten för kommunen är bättre beslutsunderlag och ökad kontakt med miljöföreningar som ofta sitter på expertkunskap, lokalkännedom och ett stort kontaktnät. En form för samverkan är att inrätta ett miljøråd som rådgivande organ. Rådet samlas några gånger per år och tar upp aktuella miljöärenden, med fördel i ett tidigt skede. Kommunens naturvårdsförvaltning har haft en mycket tät dialog med Naturskyddsföreningen Väsby. Dock har dialogen den genom åren mycket om samhällsbyggnad legat nere i brist på respons från kommunen. Endast ett möte har hållits under mandatperioden, i november 2021. Kommunen smög fram en ny klimatstrategi utan att ge Naturskyddsföreningen och andra medborgarorganisationer möjlighet att ge synpunkter. Väsbyalliansen hade som mål att öka transparens och att underlag ska vara offentliga så tidigt som möjligt för att säkra transparens, öppenhet och möjlighet till delaktighet. Tvärtom har transparens och delaktighet i beslutsunderlag avsevärt försämrats när det gäller miljöfrågor. Därför tror vi att en dialog nu måste få ett formaliserat forum.

Förslag: Förbättra dialogen med medborgare och miljöorganisationer och inrätta ett kommunalt miljøråd där miljöföreningar finns representerade.

Förslag: Låt alla relevanta miljöärenden (planer, strategier, åtgärdsplaner, m.m) gå på remiss till Naturskyddsföreningen och andra miljöorganisationer.

Förbättra kommunens strategiarbete med koppling till Agenda 2030

Sverige har anslutit sig till arbetet för att nå de globala målen - de 17 målen i Agenda 2030. Flera av kommunernas uppdrag och verksamheter som till exempel skola, omsorg och samhällsplanering kopplar direkt eller indirekt till delmål i Agenda 2030. Det gör kommunen till en nyckelspelare i arbetet för Sveriges uppfyllande av Agenda 2030-målen. Att kommunerna har en strategi med handlingsplan som är politiskt förankrad för att bedriva arbetet är därför viktigt. **Upplands Väsby** kommuns miljörevisorer bedömer att det finns ett behov av översyn av kommunens styrning för att säkerställa en koppling till Agenda 2030. Det

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

saknas en tydlig koppling mellan de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och kommunens flerårsplan även om vissa mål omhändertar delar av Agenda 2030. Vi noterar även att flera nämnder saknar uppföljningsbara nyckeltal för fullmäktiges mål om en trygg, tillgänglig och hållbar kommun. Avsaknaden av mätbara mål i budgeten gör det svårare att följa upp och utvärdera om hållbarhetsarbetet går i rätt riktning.

Förslag: Förbättra kommunens strategiarbete med koppling till Agenda 2030. Systematisera och utveckla en mer formaliserad samordnad uppföljning av hur kommunen ligger till i förhållande till Agenda 2030.

Hållbar stadsbyggnad och samhällsplanering

Kommunen har en bra målbild för en hållbar stadsbyggnad och samhällsplanering i Översiktsplanen (ÖP) Väsby stad 2040. En viktig inriktning är att hålla en sammanhållen bebyggelsestruktur. ÖP: *"En tät sammanhållen bebyggelsestruktur inom tätorten gör att befolkningsökningen med 20 000 fler Väsbybor till 2040 är möjlig samtidigt som stora naturområden bevaras. Grönstrukturen och kulturmiljön är högt prioriterade i kommunen."* Motsatsen "urban sprawl", att sprida bebyggelse innebär att natur styckas upp och konsumeras och att klimatarbetet försvåras av energikrävande transporter. En majoritet av väljarna sa nej till Väsby sjöstad.

Förslag: Fortsätt utveckla kommunens bebyggelse efter principen om en sammanhållen bebyggelsestruktur för att värna om klimatet och naturen.

Gör kommunens strategidokument på klimat- och miljöområdet skarpt och SMART

Upplands Väsby har bra och hyfsat bra strategier för Ekosystemtjänster, Klimat- och energi, Avfallsplan, Fiskevårdsplan, Naturvårdsplan. Trafikplanen från 2013 behöver uppdateras.

Ett generellt problem är avsaknaden av adekvata handlingsplaner kopplade till strategidokumentet. Handlingsplaner behöver personal och medel för genomförande.

Mål och åtgärder behöver följas upp. Ett exempel är förändringen av utbredning och kvalitet i grönytor (ekosystemtjänststrategin) som är svåra att följa utan ett systematiskt angreppssätt. Täby kommun har ett uppföljningssystem för detta som skulle kunna kopieras. Vidare behöver målen följas av resurs- och tidsatta åtgärder.

Förslag: Vässa kommunens strategier och gör målen tydligare och SMARTa (specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsatta).

Stärk klimat- och miljöstyrning över all skattefinansierad verksamhet

De beslut om mål och åtgärder som kommunen fattar på klimat- och miljöområdet behöver självklart ha genomslag över all skattefinansierad verksamhet i kommunen, oavsett driftsformer. Annars kommer vår kommun på efterkälken.. Numera bedrivs allt mer av kommunalt finansierad verksamhet inom skola, vård och omsorg genom privata aktörer vars verksamheter, transporter och lokaler också måste vara och bidra till att förbättra klimat och miljö. Det gör att tidigare strategier, handlingsplaner m m inte når fram eller följs av dessa. Kommunen har inte skaffat sig tillräcklig rådighet för klimat- och miljöstyrning i de avtal som ligger till grund för verksamheterna. Det är ohållbart att skattefinansierad verksamhet slipper de ansträngningar och kostnader som t ex Väsbyhem och kommunala får ikläda sig. För

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

närvarande utgör det förhållandet att de skattefinansierade privata verksamheterna är svårstyrda även en broms på klimat- och miljöambitionerna i de kommunalt drivna verksamheterna.. Därför behöver miljöledningssystem, miljöledningsfunktionen och avtal med privata verksamhetsutövare ses över i syfte att åstadkomma en rättvis och effektiv miljöledning.

Förslag: Genomför en effektiv miljöledning över all skattefinansierad verksamhet i kommunen genom avtal med verksamhetsutövare och stärkt miljöledning.

Stärk den strategiska miljöledningen

Staben i KLK behöver förstärkas med avseende på miljöledningsfunktionen. En strategisk fråga är att ge all skattefinansierad verksamhet i kommunen en effektiv miljöledning.

Miljöledningsfunktionen behöver tillräckliga resurser för arbetet. Budgetresurser behöver återställas till tidigare nivåer. Kvalitet och prestationer på kommunens miljöarbete behöver höjas. Ett mål bör vara att kommunen återtar ledningen som Sveriges miljöbästa kommun. Det var vi 2013. Nu ligger vi på plats 73.

Förslag: Stärk miljöledningsfunktionen i staben på KLK och återställ tidigare budgetresurser för miljöledning.

Klimat, energi och transporter

Stärk kommunens strategi och arbete med klimat, energi och transporter

Kommuner har en viktig roll i att bidra till minskade klimatutsläpp. För att följa Parisavtalet om att hålla uppvärmningen under 2 grader och helst under 1,5 grader återstår endast ett visst utsläppsutrymme. Forskare vid Uppsala universitet har, med utgångspunkt i IPCC:s rapporter, beräknat det svenska utsläppsutrymmet av totalen om vi vill hålla oss inom 67 procents sannolikhet att nå 1,5-gradersmålet. De har landat i att Sverige med nuvarande utsläppsnivå gjort slut på hela sitt utsläppsutrymme år 2026. Det krävs drastiska utsläppsminskningar på mellan 12-17 procent per år för att inte överskrida taket för återstående utsläpp. Antag utmaningen och arbeta in den i kommunens strategi. Strategin bör följas upp med en koldioxidbudget och ha en stark handlingsplan. Se även nedanstående förslag som kopplar till saken. Förankra strategin brett, i fullmäktige och i civilsamhället i likhet med arbetet med ÖP. **Förslag:** Skapa en stark och förankrad strategi som lyfter kommunens arbete på området klimat, energi och transporter.

Anta en handlingsplan för snabb utsläppsminskning

Antagna klimatmål i en strategi visar hur mycket utsläppen måste minska inom ett antal år eller årligen. De säger dock inget om vilka åtgärder som ska vidtas. När en klimatstrategi, koldioxidbudget eller mål om totala utsläppsminskningar antas, bör dessa därför följas av en konkret handlingsplan. När en handlingsplan upprättas måste effekterna av alternativa åtgärder prognostiseras, tidpunkter för effekterna skattas och de ekonomiska konsekvenserna bedömas. Det är ett omfattande arbete, men utan en handlingsplan riskerar såväl utsläppsminskningsmål som koldioxidbudgetar att bli slag i luften. Handlingsplanen ska omsätta strategins ord till handling. Inkludera all skattefinansierad verksamhet i handlingsplanen.

Förslag: Anta en handlingsplan för att snabbt minska kommunens utsläpp i linje med Parisavtalets mål.

Inför en kommunal koldioxidbudget

Förslag till kommunal koldioxidbudget är redan lagt i Upplands Väsby och utreds. Bör kopplas till handlingsplaner och klimat- och energistrategi..

Den totala mängd koldioxid som Sverige högst får släppa ut kan brytas ned till vad som högst får släppas ut per år, genom en så kallas koldioxidbudget. Denna kan i sin tur brytas ned till en kommunal koldioxidbudget för en enskild kommun. Genom att kombinera koldioxidbudgeten med offentligt tillgänglig statistik om hur stora kommunens faktiska utsläpp är i olika sektorer skaffar sig kommunledningen ett kraftfullt verktyg för att minska utsläppen.

Förslag: Inför en kommunal koldioxidbudget som ett uppföljningsinstrument.

Räkna in konsumtionsbaserade utsläpp och ställ klimatkrav vid upphandling

Klimatutsläppen består idag i regel av klimatutsläpp som beräknas utifrån utsläpp inom Sverige. Det räcker dock inte som beräkningsmetod när vi har en "dold" utsläppsmängd utanför landets gränser. Konsumtionsbaserade utsläpp är de utsläpp som den svenska konsumtionen

av importerade material och varor producerade i andra länder samt internationella transporter genererar, minus exporten. Idag finns det ingen heltäckande statistik över kommunernas konsumtionsbaserade utsläpp, men vissa kommuner (till exempel Göteborg) har ändå börjat inkludera konsumtionsbaserade utsläpp i sina planer som ett sätt att synliggöra och vidta åtgärder för hela sin klimatpåverkan. Till att börja med behöver klimateffekten av kommunens offentliga konsumtion beräknas.

Förslag: Inkludera konsumtionsbaserade utsläpp i kommunens klimatarbete för att få en helhetsbild över utsläppen. Ställ klimatkrav vid upphandling.

Inventera möjliga kolfällor och växthusgasläckage

Skogar och mark med växtlighet har förmåga att binda kol och bidra till att nå mål om klimatneutralitet. Förmågan är beroende av skötsel. Dikade skogar och våtmarker läcker växthusgaser. Det kan hindras genom att återställa vattennivåer till de naturliga. Vi föreslår att kommunen inventerar möjligheten för ökad kolinlagring i hela kommunen, mark, vatten och verksamhetsutövare. Samtidigt kan potentiellt pågående läckage av växthusgaser kartläggas. Det kommer att vara ett viktigt framöver och kan öppna för hur skogar och våtmarker kan brukas mer hållbart (åtgärder som även gynnar biologisk mångfald). I ett nästa steg kan man ha dialoger med markägare och verksamhetsutövare, i likhet med arbetet med Vattensamverkan. En god start är att kommunen redan nu i sitt eget skogsbruk arbetar med att främja kolinlagring i egna skogar. Under årsskiftet bereddes ett förslag till ersättningssystem för kolfällor och minskat växthusgasläckage i EU-parlamentet. Kommunen kan genom att ha översikt över kolfällor och växthusläckage vara bland de första som får del av dessa potentiella subventioner. *ÖP Väsbystad 2040: Grönstrukturens kapacitet till klimatreglering och rening av luft ska bevaras och utvecklas.*

Förslag: Gör en inventering av kolfällor och läckage av växthusgaser i kommunen.

Handlingsplan för klimatanpassning med åtgärder i Väsbyån

Klimatförändringarna kommer att påverka alla kommuner i Sverige på olika sätt. Det är därför viktigt att kommunen har aktuella handlingsplaner för anpassning till ett förändrat klimat och säkrar tillräckliga finansiella resurser för genomförande från relevanta lokala, regionala och nationella myndigheter/budgetar. Handlingsplanen behöver omfatta exempelvis ökade översvämningssrisker, ras- och skredrisker och extremt väder. Arbeta med sådana planer pågår i kommunen. ÖP Väsbystad 2040: Avrinning till och i Väsbyån är en central fråga i sammanhanget. Planera med hänsyn till naturlig vattenreglering. Fördröj och infiltrera dagvatten lokalt där det är möjligt, gärna i öppna system.

Förslag: Fortsätt att göra dagvattenavrinningen till Väsbyån långsammare genom uppehållande dammar och vattensystem som även kan rena vatten och bidra till att öka den biologiska mångfald.

Undervisa anställd personal om den omställning som krävs

Det kommer att krävas kraftfulla åtgärder i närtid för att undvika de värsta klimatförändringarna. För att öka acceptansen för nödvändiga åtgärder behövs kunskap hos medborgarna om dagens situation och om vad som krävs. För detta krävs utbildning. Här kan kommunen som stor arbetsgivare ta ett viktigt ansvar och utbilda alla sina anställda.

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

Utbildningen kan handla både om pågående klimatförändringar och hur den kommunala organisationens olika delar kan bidra till den nödvändiga omställningen.

Förslag: Utveckla och genomför en klimatutbildning för alla anställda i kommunen.

Inga fossila investeringar

Kommunen behöver aktivt styra bort från indirekt stöd till det fossila. Många kommuner äger och förvaltar ett stort kapital som via fondplaceringar kan investeras i bolag. Flera kommuner har idag bolag som påverkar klimatet negativt, till exempel inom olje-, kol- och gasindustrin. Kommuner har ofta en placeringspolicy och den kan uppdateras med krav på att kommunens kapital inte ska investeras i fossilbolag. Kommunkoncernens policy för den finansiella verksamheten ska leda i riktning mot att uppnå ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Därför behöver kontrolleras att kommunen inte har intressen i fossila bolag.

Förslag: Avinvestera alla kommunala innehav i bolag vars verksamhet går ut på att utvinna och producera fossila bränslen.

Krav på effektiv energianvändning

Kommunens sammanlagda ytor av offentliga lokaler innebär stora volymer som ska värmas upp, särskilt vintertid. Det är viktigt att kommunen går före och eftersträvar mycket låg energianvändning för att energin ska användas så effektivt som möjligt. En sådan utveckling kan främjas via energioptimering i kommunens fastigheter och gatumark genom energieffektivare uppvärmning, isolering, vattenförbrukning, ventilation, elsystem och belysning. Kommuner som satsat på energieffektivisering har sparat pengar eftersom det innebär lägre energikostnader. Dessutom leder det till bättre och bekvämare inomhusmiljöer vilket gynnar de boende eller de som nyttjar fastigheterna. Arbete pågår i kommunen. Inkludera all skattefinansierad verksamhet i handlingsplanen.

Förslag: Fortsätt att effektivisera energianvändning i offentliga lokaler och utemiljöer och se till att all skattefinansierad verksamhet inkluderas i arbetet.

Solceller på kommunens byggnader

I varje kommun finns en ansevärd areal takyta om man adderar takytan från alla kommunens byggnader (offentliga verksamheter och kommunala bostadsbolag). Dessa takytor nyttjas ofta inte till något särskilt, men skulle i vissa fall kunna nyttjas för att producera energi. Det är fullt realistiskt att använda takytor som har sol hela eller delar av dagen för solceller, och kommunen har mycket att vinna på att ta hand om den solenergi som når kommunens tak. Att producera sol-el bidrar till att minska behovet av el från övriga elnätet och till att öka andelen förnybar energi.

Förslag: Sätt solceller på kommunens byggnader. Inkludera all skattefinansierad verksamhet i arbetet.

Förstärk en aktiv klimat- och energirådgivning

Genom sin klimat- och energirådgivning kan kommunen aktivt ta ansvar även för sina invånares energianvändning. Klimat- och energirådgivare finns i samtliga kommuner, men de är mer eller mindre synliga. Genom att tydligt lyfta tjänsterna som dessa rådgivare kan erbjuda Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

kan de göra större nytta. En möjlighet är riktade kampanjer, för t.ex. energieffektivisering, solceller eller elbilsladdning. Denna verksamhet kan stärkas.

Förslag: Förstärk en aktiv och utåtriktad kommunal klimat- och energirådgivning.

Skapa en fungerande marknad för parkering

Idag är parkering ofta subventionerad genom att de fulla kostnaderna inte syns för den som parkerar utan istället subventioneras av grannar, andra kommuninvånare eller andra kunder. En viktig åtgärd för miljö och rättvisa är att se till att den som parkerar betalar den fulla kostnaden för sin egen parkering. Studier har exempelvis visat att människor är mer benägna att undvika bilen om de vet att de måste betala p-avgift när de anländer till en parkering. Det är fler som då väljer att cykla, gå eller åka kollektivt. Förutom pris är det flera andra faktorer som styr användningen av parkering på en viss plats. Exempelvis tillgång till bilparkering i området, kollektivtrafikutbud, tillgänglighet med cykel, kvalitet på cykelparkering och antal boende inom gångavstånd.

Förslag: Låt den som parkerar själv betala den fulla kostnaden och se över hur parkering prioriteras i samhällsplaneringen för att gynna hållbara transporter.

Ge mer plats för människor, cyklar och kollektivtrafik i stadsbilden

Den moderna stadsbyggnaden behöver ge mer plats för människor, cyklar, grönytor och kollektivtrafik. Det kan göras genom att ta bort subventioner och dyra investeringar till bilparkeringar och att hålla låga P-tal vid nyplanerad stadsbyggnad.

Förslag: Öka utrymmet för människor, cyklar och grönytor genom att slopa subventioner och dyra investeringar till parkeringsplatser samt att hålla låga P-tal vid nybyggnation.

Minska utsläppen från kommunala transporter

Kommuner behöver gå före i klimatomställningen när det kommer till hållbara transporter. Transporter som till exempel skolskjuts, färdtjänst och varutransporter betalas av kommunen och koldioxidutsläppen från den här typen av transporter måste ned till noll. Kommunen behöver arbeta mer med tyngre transporter och arbetsfordon. Det innebär att kommunen behöver anta ett mål om att fasa ut alla fossila transporter och utarbeta en strategi för att nå dit. Målet bör vara att koldioxidutsläppen från kommunala transporter ska vara noll år 2030.

Förslag: Anta en stegvis plan för minskade utsläpp med målet att utsläppen ska vara noll år 2030.

Klimatsmart resepolicy

Genom att anta en ambitiös resepolicy kan kommunen premiera klimatvänliga transportmedel, minska avtrycket från anställdas tjänsteresor och inspirera andra aktörer att göra detsamma. En resepolicy bör ange en tydlig prioriteringsordning för vilken typ av transporter som bör användas. Klimatsmarta kortare resor kan underlättas genom att till exempel erbjuda en cykelpool. På längre sträckor ska tåg vara förstahandsvalet. Fossila transporter, inte minst flygresor, ska vara det sista alternativet vid transporter. Vi anser att det finns utrymme att skärpa och förtydliga kommunens policy för tjänsteresor så att fler resor blir klimatsmarta.

Förslag: Besluta om en resepolicy för klimatvänliga tjänsteresor för kommunanställda och kommunpolitiker.

Gynna gång, cykel och kollektivtrafik

I tätorter upptas idag stora ytor av privata bilar. Bilar tar plats, bullrar, orsakar utsläpp av farliga partiklar samt klimatskadliga utsläpp och försämrar för övriga trafikslag. Dessutom är de ineffektiva då många kör ensamma i sin bil. Privatbilar använder i genomsnitt 1,2 säten av 5. En framkomlighetsstrategi vänder på perspektivet och prioriterar gående och cyklister, och därefter kollektivtrafik. Den ytkrävande privatbilen får stå tillbaka och ge plats för en stad där flera trafikslag kan samsas. En framkomlighetsstrategi säkerställer transporter i tätorten med låg klimatpåverkan och som upptar liten yta per transporterad person. Trafikplan från 2013 behöver uppdateras.

Förslag: Anta en framkomlighetsstrategi i kommunen som prioriterar gång, cykel och kollektivtrafik framför privatbilism. Förstärk cykelvägnätet.

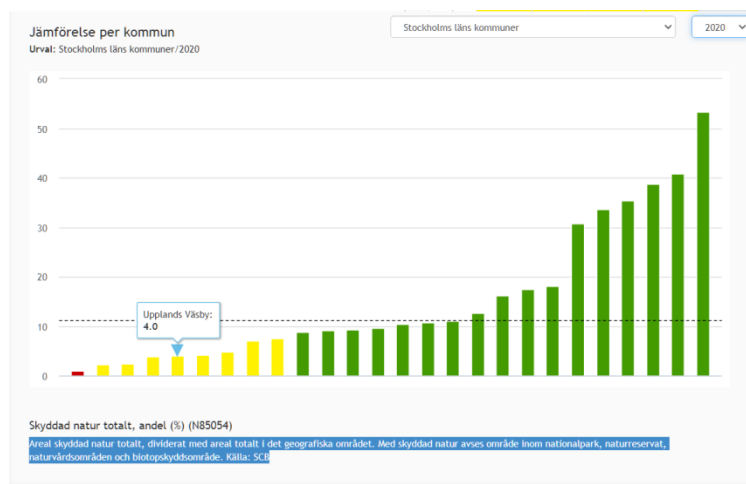
Biologisk mångfald och värdefull natur

Skydda natur i kommunen

Bakgrund:

Enligt EU:s strategi för biologisk mångfald ska 30 procent av Europas hav och land skyddas till 2030 varav en tredjedel, dvs. minst 10 procent av havs- och landområdena, ska vara strikt skyddade. Andelen land och hav som skyddas idag ligger långt under dessa nivåer.

Idag skyddas till exempel knappt 9 procent av skogsmarken, varav 6 procent utgörs av produktiv skogsmark. Kommuner kan bidra till att mer areal av värdefull natur skyddas genom sitt eget markinnehav men också genom köp av mark. Från Naturvårdsverket kan bidrag beviljas för upp till 50 procent av kostnaden för markåtkomst och intrångsersättning. För små skyddsvärda områden, som inte anses tillräckligt stora för att bli naturreservat, kan kommunen inrätta biotopskydd. Naturreservat kan bildas med syfte att skydda värdefull natur, bevara biologisk mångfald eller för att tillgodose behov av områden för friluftsliv. Kommunen kan i sin naturvårdsplan och/eller översiktsplan peka ut områden som är värda att långsiktigt skydda och utefter det arbeta för att inrätta kommunala naturreservat.

I Upplands Väsby har fyra områden omfattande 337 ha eller 4% av kommunarealen någon form av naturskydd (fotnot 1), vilket är föga imponerande jämfört med riket eller Stockholms läns kommuner. Genomsnittet i riket är 6,9%. Vi anser att målet bör vara minst 10 % (750 ha) skyddad natur i Upplands Väsby. Det är en bit på vägen mot målet i agenda 2030 och EU:s mål för biologisk mångfald. Cirka 1000 ha av marken är ägd av kommunen. Se fig ovan "Jämförelse per kommun".

¹ (Areal skyddad natur totalt, dividerat med areal totalt i det geografiska området. Med skyddad natur avses område inom nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområde. Källa: SCB)

Bland de viktigaste skälen att bosätta sig och bo kvar i Upplands Väsby är tillgången till natur- och friluftsområden. Det är viktigt att för både människor och biologisk mångfald att den värdefullaste naturen blir bevarad och tillgänglig även för kommande generationer. När kommunen växer styckas mark av som bebyggs på privatägda markrätter vilka fortlever under oöverskådlig tid. Dessa markrätter har så starka rättsliga skydd att markerna rimligen aldrig kan eller kommer att omvandlas till natur igen. Någon motsvarande skyddsnivå finns inte för den natur som avsätts som reservat mm. för kommande generationer. Naturreservat är dock det starkaste rättsliga skydd som en kommun kan använda just för att skydda natur för framtiden. Den mest värdefulla och den mest hotade naturen behöver ett sådant skydd, även i Upplands Väsby.

Vi föreslår att kommunen ska arbeta för att till 2030 skydda minst 10% av arealen som kommunala reservat eller biotopskydd omfattande både värdefull natur och natur som behöver restaureras. På längre sikt behöver 10% skyddas som reservat eller motsvarande och sammanlagt 30% ges någon form av skydd.

Det förslag vi redovisar är ett förslag hur Upplands Väsby kan börja med att skydda natur som naturreservat, vi kallar det NATUR 2030:

- Vi föreslår att kommunen börjar med att skydda Bergaskogen där det finns ett färdigt förslag till reservatsbildning som utarbetats av kommunen år 2018.
- Vi föreslår vidare att kommunen kontakter Regionen och länsstyrelsen och påbörjar en förstudie om hur Fysingenområdet kan skyddas som naturreservat.
- Vi föreslår att kommunen påbörjar utredningar för att bilda naturreservat, i första hand på kommunal mark, i fyra områden: Roparudden – Törndal samt tre skogsområden som omges av bebyggelse: Smedbyskogen, Sandaskogen med Sandakärret och Edoberget.
- Vi föreslår att kommunen i nästa steg undersöker möjligheten att skydda och bilda naturreservat i ytterligare tre områden: Skogsområdet "Kohagen" mellan Vaxmyra i söder och Kvarngärdet i norr, Runsa fornborg i vid bemärkelse samt området mellan Runby – Mälarstranden.

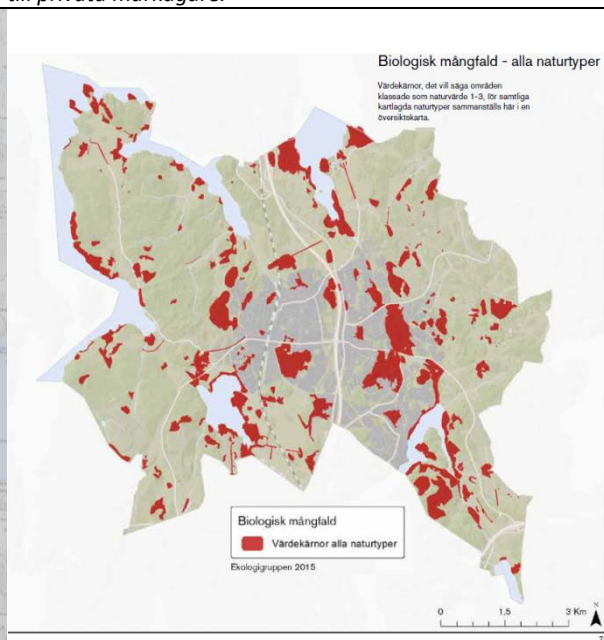
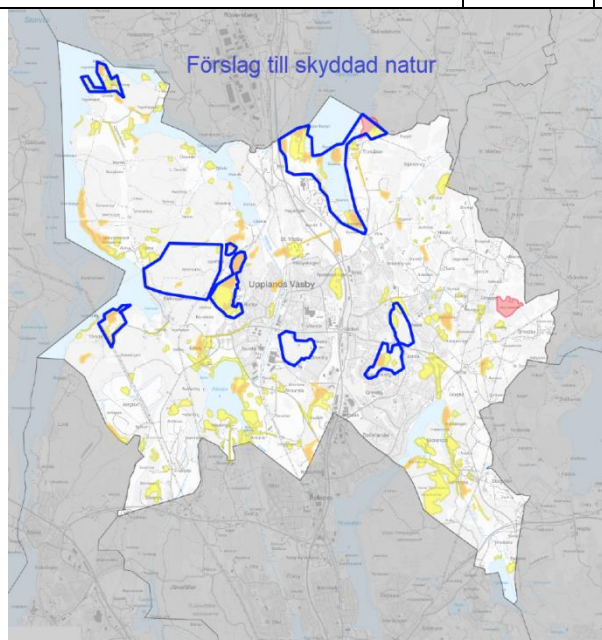
Andra områden som är dokumenterat skyddsvärda behöver också skydd. Det kan uppstå lägen i planläggning eller markägarförhandlingar där andra områden kan prioriteas.

Den växande befolkningen och det ökade friluftslivet i kommunen är ytterligare ett skäl att skydda mernatur.

Vi vill understryka att kommunen bör fortsätta ett gott samarbete med markägare vid reservatsbildning och att det utöver det viktiga arbetet med att de skydda värdefullaste områdena som naturreservat finns flera andra samarbetsformer och möjligheter för ersättning till markägare, när markägare tar extra hänsyn till biologisk mångfald eller friluftsliv.

Naturskyddsföreningen: NATUR 2030 - här kan Upplands Väsby börja skydda natur			
Mål: Skydda minst 10% av arealen som kommunala reservat eller med biotopskydd till 2030, både värdefull natur och natur som behöver restaureras. På längre sikt behöver 10% skyddas strikt och sammanlagd 30% ha någon form av skydd.			
Område	Areal ha	Ägare	Anmärkning
Bergaskogen	35	Kommunal	Kommunalt reservatsförslag är utarbetat år 2018.
Fysingenområdet	180	Regionen, privata	Föreslaget av länsstyrelsen år 2000. Kan ev finansieras av Ist.
Roparudden Törndal	30	Kommunal	Skog
Smedbyskogen	45	Kommunal	Skog som inventerats 2020
Sandaskogen med Sandakärret	45	Kommunal	Skog
Edoberget	30	Kommunal	Skog
Skogsområdet "Kohagen" mellan Vaxmyra i söder och Kvarngärdet i norr.	5	Privat	
Runsa fornborg i vid bemärkelse	35	Privat	Föreslaget av länsstyrelsen år 2000. Kan ev finansieras av Ist.
Området mellan Runby – Mälarstranden (inkl Kairoområdet 80 ha)	270	Privat o kommunal	Föreslogs av "Ja till Väsby sjöstad". Stort värde även för friluftslivet.
Andra områden som är klassade som värdefulla enligt kommunens kartläggning.			Om läge uppstår i planläggning eller vid avtal med markägare.
Summa	Cirka 675 ha	Från Naturvårdsverket kan bidrag beviljas för upp till 50 procent av kostnaden för markåtkomst och inträngsersättning till privata markägare.	

De blåmarkerade (se sid 2 – kartor i färg) områdena t v är naturområden som har dokumenterat skyddsvärde och som vi anser bör skyddas som naturreservat. De är ungefärligt avgränsade och utgör cirka 675 ha eller 8% av kommunens areal. Det finns många fler värdefulla områden som behöver skydd, vilket framgår av färgtonerna rött klass 1, brunt kl 2 och gult kl 3 från Väsbykartan, Naturinventering. T h visas dessa som värdekärnor för biologisk mångfald enligt kommunens kartläggning av ekosystemtjänster dessa omfattar uppskattningsvis cirka 700 ha. Dessa utgörs av värdefulla områden, av vilka flera är så fragmenterade, att de behöver skydd på annat sätt än naturreservat. Några skulle t ex kunna skyddas som biotopskyddsområde.

Förslag: Genomför Naturskyddsföreningens plan NATUR 2030 för att skydda mer natur i Upplands Väsby. Skydda minst 10% av arealen som kommunala reservat eller med biotopskydd till 2030, både värdefull natur och natur som behöver restaureras. På längre sikt behöver 10% skyddas strikt och sammanlagd 30% ha någon form av skydd.

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

Fortsätt att kartlägga värdefull natur

Upplands Väsby har i olika omgångar kartlagt värdefull natur. Men det finns fortfarande stora luckor. De naturtyper som särskilt behöver prioriteras i vår kommun är:

- Våtmarker som kärr, sumpskogar, sjöstränder och partier som påverkas av rinnande vatten (bäckar och åar)
- Branter i berg eller lösa avlagringar
- Ängsmarker och hagmarker, särskilt de som visar tecken på lång kontinuitet.
- Skogsmark och särskilt sådan med lång kontinuitet men också kalkbarrskogar samt lövträdsdominerade skogsområden.

Skogar som varit trädbevuxna under mycket lång tid och inte kalhuggits benämns kontinuitetsskogar. Där finns ofta flera hotade och känsliga arter. I Sverige avverkas varje år stora arealer av kontinuitetsskogar och andra skogar med höga naturvärden. Kunskapen om var dessa skogar finns behöver öka, och de behöver ges ett långsiktigt skydd i miljöbalken. Kommunen kan hjälpa till med att identifiera kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden på sitt innehav och därigenom öka möjligheten till ett ökat skogsskydd. På samma sätt bör även de övriga naturtyper som bör prioriteras särskilt i vår kommun

Förslag:

Gör en plan för fortsatt inventering av värdefull natur som omfattar såväl inventeringar av hittills icke inventerade områden men även inventering av sådana områden som tidigare omfattats av någon form av inventering som talar för att en uppföljning skulle vara motiverad. Kartlägg kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden i syfte att långsiktigt öka arealen av sådana skogar och framöver bör de mest värdefulla ges ett lagstadgat skydd. På samma sätt bör även de övriga naturtyper som bör prioriteras särskilt i vår kommun (ovan) ingå i framtida inventeringar.

Fortsätt utveckla en bra naturförvaltning

Upplands Väsby har de senaste tio åren bedrivit en bra naturförvaltning. Exempel på detta är skötsel och restaurering av markerna vid sydvästra Fysingens stränder, inklusive ängs- och hagmarken Calmare hagen, vidare restaurering av tallskog i Norra Törnskogens naturreservat eller restaureringen av våtmarker vid Frestabäcken nordväst om Norrviken och strandängarna vid norra Edssjön.. De personella resurserna till vattenvård har minskat de senaste två åren.

Förslag: Fortsätt utveckla naturförvaltningen, återanställ personal för vattenfrågor och ge verksamheten resurser att ta hand om och restaurera skog, våtmarker, betesmarker och annan natur i kommunen.

Kartlägg värdefull skog

Skogar som varit trädbevuxna under mycket lång tid och inte kalhuggits benämns kontinuitetsskogar. Där finns ofta flera hotade och känsliga arter. I Sverige avverkas varje år stora arealer av kontinuitetsskogar och andra skogar med höga naturvärden. Kunskapen om var dessa skogar finns behöver öka, och de behöver ges ett långsiktigt skydd i miljöbalken.

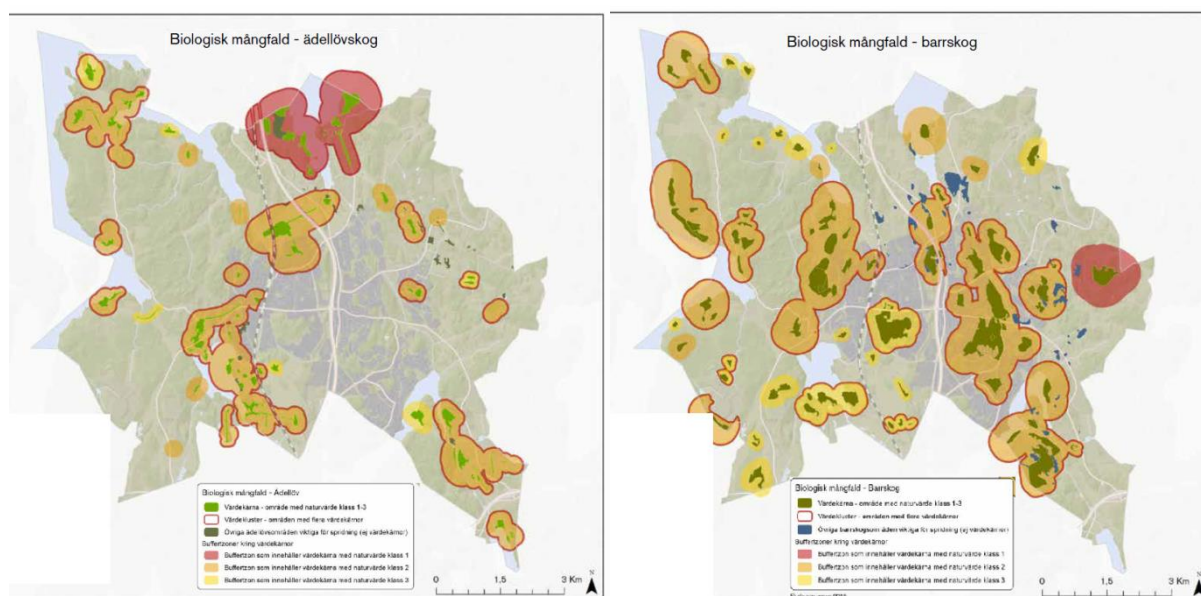
Kommunen kan hjälpa till med att identifiera kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden på sitt innehav och därigenom öka möjligheten till ett ökat skogsskydd.

Förslag: Kartlägg kontinuitetsskogar och skogar med höga naturvärden på det kommunala innehavet i syfte att öka arealen permanent skyddad skog.

Hyggesfritt skogsbruk

Ett av de största hoten mot biologisk mångfald är förlusten av arters livsmiljöer. Artdatabanken vid SLU pekar ut avverkningar som den faktor som har starkast negativ inverkan på skogens rödlistade arter. Dagens skogsbruk fokuserar nästan helt på kalhyggen som främsta metod vid avverkning, vilket också är ett problem ur klimatsynpunkt. Under de första 10-12 åren sker stora utsläpp av koldioxid, och det tar ofta mer än 20 år innan den växande skogen har bundit lika mycket kol som släppts ut. Det går dock att bedriva skogsbruk utan kalhyggen. Ett hyggesfritt skogsbruk är i många fall bättre för såväl biologisk mångfald som friluftsliv. Äldre skogar utgör en viktig kolsänka och bör i första hand inte brukas. Om sådana skogar ändå brukas ska det ske med hyggesfria metoder.

Förslag: Fortsätt med hyggesfritt skogsbruk och skonsamma metoder i de fall skogsbruk förekommer på kommunal skogsmark.

Kartorna ovan visar ädellövskog rep barrskog med värdekärnor för biologisk mångfald samt omgivande behov av buffertzoner.

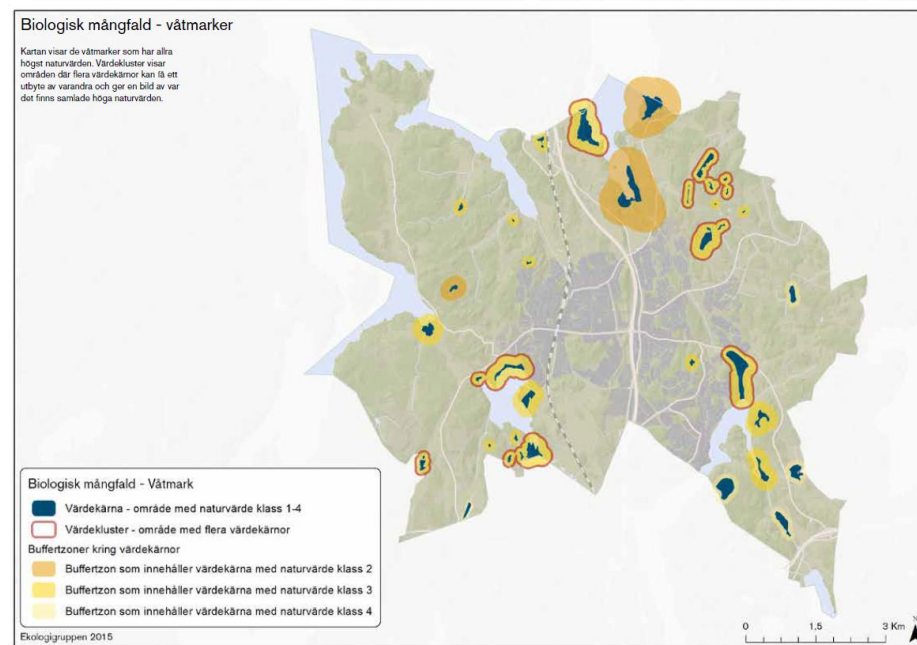
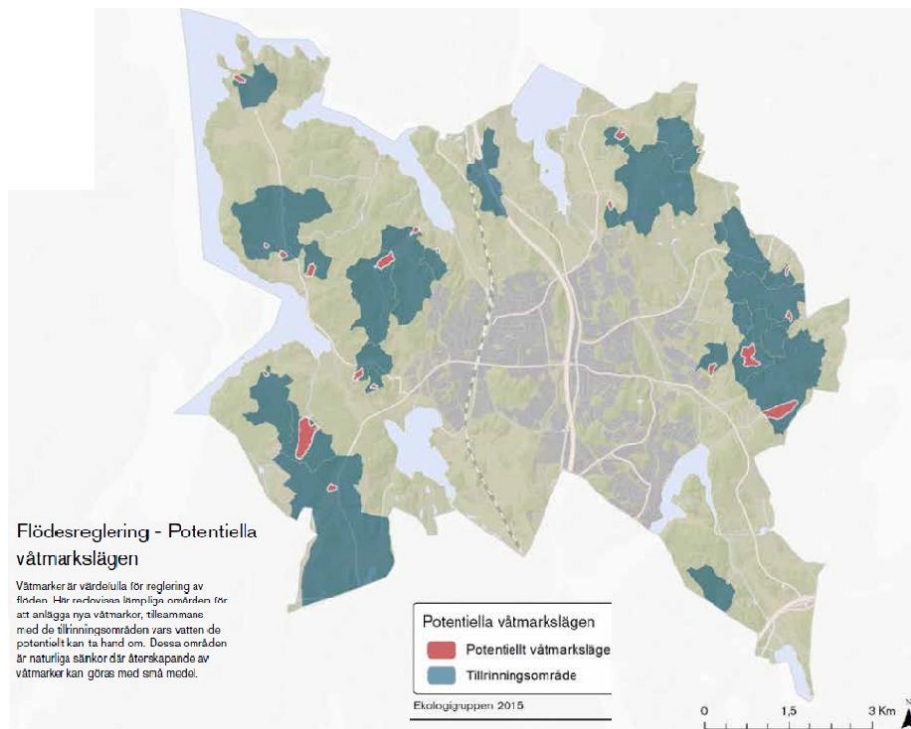
Fortsätt att restaurera skog

Skogsområden och skogsekosystem kan tappa sin artrikedom på grund av modernt skogsbruk. Det kan ske genom bruk med ett enda träslag eller genom att gran växer in i trädbestånd och tar över på bekostnad av annan växtlighet. Många lövskogar har försvunnit. Genom restaurering går det att återskapa skogar med lövträd och förvandla planterade barrskogar med ett träslag till blandskog med träd i olika ålder. Genom restaurering kan kommunen bidra till att nå nationella mål om biologisk mångfald. Detta har tillämpats i några skogsområden i **Upplands Väsby**. Fortsätt arbetet enligt Naturvårdsplanen och Ekosystemtjänststrategin.

Förslag: Fortsätt att restaurera skog på ett sådant sätt att naturvärdena ökar. Genomför också åtgärder i samarbete med markägare.

Restaurera våtmark

Vi anser att Väsbyån bör återfå ett meandrande lopp där det är möjligt, såväl norr och söder om stationen. Dessa områden är inte markerade på kartan ovan.

En stor del av den historiska våtmarksarealen är torrlagd och därmed livsmiljön för många arter. Utdikade våtmarker släpper ut nästan lika mycket växthusgaser som hela vägtrafiken. Utdikningen har också lett till växtnärläcksage som bidragit till övergödning och över 800 rödlistade arter är knutna till våtmarksmiljöer. Att på olika återskapa, dikade våtmarker är

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

därför centralt i arbetet för att minska övergödning, minska utsläppen av växthusgaser, minska sårbarheten för klimatförändringar och för att gynna den biologiska mångfalden. Utdikad skogsmark kan återställas genom att täppa diken, som i Norra Törnskogens naturreservat. Kommuner har stora möjligheter att arbeta med vattenvårdande åtgärder på sin egen mark och inom gemensamma vattenråd och behöver öka takten om miljömålen och miljö kvalitetsnormerna för vatten ska nås. Fortsätt arbeta enligt Naturvårdsplan och Vattenvårdsplan.

Förslag: Återskapa 10 hektar våtmark i skogs- eller jordbrukslandskapet till år 2025.

Kompensera naturvärden vid exploatering

Visionen **Väsby stad 2040** är ett försök att ge ramar för en kraftig befolkningstillväxt upp till 63.000 invånare. Det innebär naturligtvis konflikter i utnyttjande av mark, men de är ändå möjliga att hantera från hållbarhetssynpunkt. Visionens planeringsinriktning om att "Ny bebyggelse ska i första hand planeras på redan exploaterad mark. Naturvärden ska kompenseras när oexploaterad mark tas i anspråk." kan fungera där den följs och kan fungera om den eftersträvas konsekvent. ÖP Väsby stad 2040: *Ny bebyggelse ska i första hand planeras på redan exploaterad mark. Naturvärden ska kompenseras när oexploaterad mark tas i anspråk.*

Förslag: Tillämpa ÖP. Ny bebyggelse ska i första hand planeras på redan exploaterad mark. Naturvärden ska kompenseras när oexploaterad mark tas i anspråk.

Stärk grön infrastruktur, utveckla ekosystemtjänster och följ upp effekter

Upplands Väsby har en Ekosystemtjänststrategi. Den är ett värdefullt underlag i stadsplanering och naturvård. Ekosystemtjänststrategi behöver dock utvecklas med handlingsplaner och uppföljning.

Grön infrastruktur innebär att det finns korridorer i landskapet med livsmiljöer där arter trivs och kan spridas. Visionen Väsby stad 2040 är ett försök att ge ramar för en kraftig befolkningstillväxt upp till 63.000 invånare. Det innebär naturligtvis konflikter i utnyttjande av mark, men de är förvånansvärt hanterliga från hållbarhetssynpunkt. Visionens planeringsinriktning om att "Ny bebyggelse ska i första hand planeras på redan exploaterad mark. Naturvärden ska kompenseras när oexploaterad mark tas i anspråk." kan fungera där den följs och kan fungera om den eftersträvas. ge privata markägare kunskap om de negativa konsekvenserna av ett fragmenterat landskap.

Förslag: Ta fram en kommunal åtgärdsplan för att stärka den gröna infrastrukturen i landskapet med Ekosystemtjänststrategin som underlag. Följ upp utvecklingen av grönstruktur (titta på Täby).

Väsby Entré: kompensera förlust av grönstruktur och restaurera Väsbyån - även utanför planområdet

Genom den föreslagna täta och höga bebyggelsen i planområdet Väsby Entré sluts ett tidigare någorlunda öppet landskapsrum i Väsbyåns dalgång. Vi anser det ställer ytterligare krav på att bevara och utveckla de naturliga och kulturhistoriska kvalitéerna i landskapsrummet norr och söder om planområdet och att det bör göras i sammanhang med en ekologisk förbättring av Väsbyåns flöde.

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

Miljökonsekvensbeskrivningen visar hur viss ekologisk kompensation kan utföras inom området för de av utbyggnaden orsakade förluster av ekosystemtjänster m m. Det öppna landskapsrummet i Väsbyåns dalgång sluts. Dessutom kommer trycket på närliggande gröna områden att öka av ett stort befolkningstillskott. Naturskyddsföreningen anser därför att återstående förluster också ska kompenseras i samband med exploateringen, i enlighet med planeringsinriktningen för ÖP samt analogt med Miljöbalkens princip om ekologisk kompensation, genom kompensation på annan närliggande plats.

När det nu inom Väsby Entré kan bli aktuellt med en större omdaning av ån förefaller det vidare som att vi nu har ett lämpligt tillfälle att ta ett verkligt helhetsgrepp och planera för hela sträckningen mellan Edssjön till Oxundasjön. En sådan planering faller ju till stor del utanför detaljplanen för Östra Runby med Väsby stationsområde. Men då Väsbyån sannolikt kommer att omdanas inom planområdet på ett sådant sätt att det kommer att ge konsekvenser för hela åns sträckning, vilket också påverkar dess närmaste omgivningar. En sådan planering bör föregås av biologiska och geologiska inventeringar samt undersökningar av vad som bör göras för att långsiktigt skapa ett ekologiskt hållbart grönt stråk som på ett attraktivt sätt, t.ex. gång- och cykelvägar som knyter tätorten till de två sjöarna. Stråket kan vidare göras mer attraktivt genom att åfårans karaktär av kanal reduceras genom ett mer varierat lopp. Jämför t.ex. de åtgärder som gjorts i Edsån söder om Antuna. ÖP Väsby stad 2040: *Naturvärden ska kompenseras när oexploaterad mark tas i anspråk.*

Förslag: Vi föreslår därför att kommunen i samband med investeringar avsätter minst 50 miljoner kronor för att säkerställa närliggande grönområden och för en upprustning av Väsbyån med dess landskapsrum, norr och söder om planområdet.

Fortsätt gynna pollinerande insekter

Upplands Väsby har genomfört flera åtgärder för att gynna pollinerande insekter, vilket uppmärksammas av vår riksorganisation. Mycket tyder på att populationer av vildbin minskar nationellt. En tredjedel av Sveriges ca 270 vilda biarter är rödlistade enligt Naturvårdsverket. Samtidigt gör bin och andra pollinatörer en enormt stor nytta för växter och även för vår egen matförsörjning. Över 75 procent av världens jordbruksgrödor är helt eller delvis beroende av insektpollinering. Att stödja insatser för pollinatörer i landskapet är därför oerhört viktigt och kommuner kan göra mycket. Genom att ta fram en kommunal *pollineringsplan* struktureras arbetet med att förbättra för pollinatörer. En sådan plan kan omfatta åtgärder som att:

Förslag: Fortsätt att utveckla arbetet med att förbättra förutsättningarna för pollinerande insekter och arbete enligt Naturvårdsplan och Ekosystemtjänststrategin.

Bekämpa invasiva arter

Upplands Väsby har påbörjat arbetet med invasiva arter. Invasiva främmande arter är ett stort hot mot den biologiska mångfalden och kan ge stora ekonomiska konsekvenser för enskilda markägare och för samhället i stort. Vissa invasiva främmande arter är upptagna på EU:s förteckning. Information till allmänheten och privata markägare är en viktig åtgärd. En inventering har genomförts

Förslag: Fortsätt kartlägga bestånd av invasiva främmande arter och uppdatera handlingsplanen för bekämpning och vidare arbete.

Satsa på friluftsliv

Under de senaste två åren har vi märkt en kraftig ökning av besökare till motionssår och naturstigar i hela **Upplands Väsby**. Väsbyborna uppskattar sina friluftsområden. Hela 80 procent av befolkningen säger sig vara ute i naturen ganska eller mycket ofta på längre ledigheter, medan motsvarande siffra för vardagar ligger på cirka 50 procent, enligt Naturvårdsverket. Att vistas i naturen har positiva effekter på både den fysiska och psykiska hälsan. Möjligheten att utöva friluftsliv och att ha god tillgång till naturområden är därför värdefullt både för den enskilda människan och för samhället i stort. Att investera i sådant som gynnar ett ökat friluftsliv har många fördelar för såväl kommuninvånare som besökare. Det kan göras genom till exempel nya leder/ledmarkeringar, spänger, vindskydd och tillgänglig information.

Förslag: Gör ökade kommunala satsningar för att främja friluftsliv.

Mat och jordbruk

Miljösmart mat i kommunen

Tre miljoner måltider serveras varje dag i kommunala verksamheter. Med en kommunal livsmedelsstrategi med tydligt fokus på klimat och biologisk mångfald kan upphandlingen inom kommunens offentliga kök användas som en viktig hävstång för att öka efterfrågan på miljösmartare livsmedel och minska kommunens miljöavtryck. Klimatpåverkan från vegetabiliska råvaror är generellt mycket lägre än från animaliska råvaror. Därför bör kommunen aktivt bidra till minskad kött- och mejerikonsumtion till förmån för en betydligt större mängd växtbaserade måltider och proteinkällor. Ekologisk mat är gynnsamt för den biologiska mångfalden och har den sammantaget bästa miljöprestandan. Samtidigt är betande djur i naturbetesmarker också avgörande för en rik biologisk mångfald och för öppna landskap. En kommunal livsmedelsstrategi kan innehålla till exempel:

- Krav på minst 60 procent ekologiska livsmedel
- Krav på ökad andel växtbaserad och klimatsmart producerad mat
- Krav på KRAV-märkt eller lokalt naturbeteskött
- Stopp för produkter som medverkar till avskogning i tropikländer (t.ex. palmolja, kött från tropikerna, animalier som krävt sojabaserat foder)
- Mål för minskat matsvinn

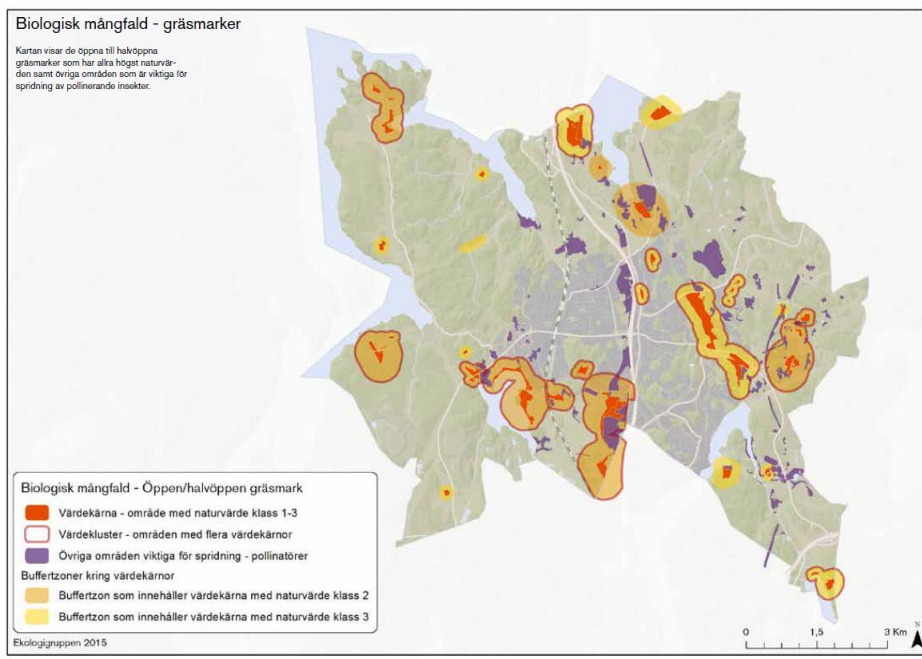
Förslag: Skärp mål och insatser i handlingsplaner för mat och måltider för minskad klimatpåverkan och främjande av biologisk mångfald i kommunens matserveringar.

Minska matsvinnet

En tredjedel av all mat som produceras i världen slängs. Ett av FN:s mål inom Agenda 2030 är att vi ska halvera det globala matsvinnet per person fram till 2030. Matsvinn är den mat som slängs i onödan, som hade kunnat ätas om den hanterats på ett annat sätt. Med hjälp av ett mål om minskat matsvinn inom den kommunala verksamheten och en tydlig handlingsplan för att nå dit kan kommunen bidra till minskat matsvinn.

Förslag: Anta en handlingsplan med mål om att minska matsvinnet inom den kommunala verksamheten till 50 procent till år 2025. (Nuvarande mål är 40%).

Mer ängs- och betesmark

De öppna ängs- och betesmarkerna har en gång varit det dominerande markslaget i jordbrukslandskapet i **Upplands Väsby**. Skötsel av sådana marker är en natur- och kulturgärning som bidrar till ett vacker och levande landskap. Slätterängar och naturbetesmarker utgör mycket artrika miljöer. Sveriges areal av ängsmark har minskat från 1,4 miljoner hektar i slutet av 1800-talet till ca 8 000 hektar idag, enligt statistik från Jordbruksverket. Naturbetesmarker har också minskat. Genom att studera var det tidigare funnits ängsmark och betesmark på 1900-talet kan intressanta områden identifieras för möjlig återställning/restaurering av äng eller naturbete. För att praktiskt återuppta hävden av tidigare ängs- och betesmarker krävs dialog med arrendatorer och privata jordägare. Samtidigt måste det säkerställas att befintliga naturbetesmarker och slätterängar sköts på ett sätt som gynnar biologisk mångfald och motverkar igenväxning.

Förslag: Öka arealen hävdad ängsmark och naturbetesmark i kommunen.

Vatten

PCB – se Giftfri miljö

Restaurera Väsbyån- se Väsby Entré

I samband med arbetet med Väsby Entré bör Upplands Väsby kommun också vidta åtgärder för att återställa Väsbyåns naturliga och meandrande lopp. Vi föreslår att kommunen i samband med investeringar avsätter minst 50 milj kronor för att säkerställa närliggande grönområden och för en upprustning av Väsbyån med dess landskapsrum, norr och söder om planområdet.

Värna strandskyddet – ingen ny bebyggelse i strandnära områden

Strandskyddet omfattar alla Sveriges kuster, sjöar och vattendrag. Strandskyddslagstiftningen är en förbudslagstiftning och lagen kräver att dispenser prövas med stor restriktivitet. Trots det ges ett stort antal strandskyddsdispenser varje år och antalet dispenser ökar. Forskning visar att varken de allmänna hänsynsreglerna eller miljökvalitetsnormer har en direkt betydelse vid beslut om dispenser samt att kumulativa effekter sällan beaktas. Strandskyddet i Upplands Väsby är viktigt för att allmänheten ska få tillgång till stränder och för att den rika biologiska mångfalden i strandzoner skyddas mot exploatering.

Förslag: Värna strandskyddet och ge inte dispenser från strandskyddet i **Upplands Väsby**.

Motverka övergödning

Övergödning är ett av de allvarligaste miljöproblemen i sjöar och hav. Att åtgärda utsläppen vid källan är det mest effektiva sättet att motverka övergödning. Många åtgärder mot övergödning måste genomföras inom jordbrukssektorn – här kan kommunen bidra med information och stöd vid val och planering av åtgärder. Att återskapa eller anlägga våtmarker är också en effektiv åtgärd för att minska läckage av övergödande ämnen. När det gäller VA-sektorn har kommunen ett ansvar att se till att reningsverk och enskilda avlopp fungerar tillfredställande så att inte negativa effekter för skador på människors hälsa eller miljön uppstår. I Sverige finns det ungefär 700 000 små avloppsanläggningar som inte är anslutna till kommunala reningsverk. Ungefär en fjärdedel av dessa har enbart slamavskiljning och är olagliga. Att öka åtgärdstakten för att uppgradera dåligt fungerande små avlopp är angeläget för att minska övergödningen då de bidrar med oproportionerligt mycket fosforbelastning till sjöar och hav.

Förslag: Fortsätt arbeta med tillsyn, information och åtgärder för att minska läckage från bland annat jordbruks- och VA-sektorn inom Oxunda vattensamverkan.

Riv vandringshinder och riv ut dammar i Väsbyån

Dammar hindrar fiskars vandringar och förstör den naturliga flödesregimen. Att riva dammar som inte fyller någon funktion och andra vandringshinder är en viktig miljöåtgärd för att nå miljökvalitetsmålet *Levande sjöar och vattendrag* och leva upp till vattendirektivets krav på god status i våra vatten. Det är viktigt att arbeta för att kommunens vattendrag öppnas upp så det skapas fria vandringsvägar för fisk och andra vattenlevande djur.

Vi bedömde i ett yttrande 2020 om avgränsning av MKB att de planerade åtgärderna i Väsbyån norr om stationsområdet i **Upplands Väsby** kommer att ha mycket positiva effekter på aspens

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

lekvandring och även många andra fiskarters möjlighet att röra sig och utnyttja biotoper i ån. Störst positiv effekt på biologisk mångfald torde åtgärderna med rivning av damm och skapande av strömmande vatten ovan nuvarande dämning ha. Vi anser att det är mycket viktigt att denna åtgärd genomförs. (Naturskyddsföreningen motsatte sig anläggning av dämningen vid den öppna förhandlingen i dåvarande Vattendomstolen).

Förslag: Riv ut dammar och vandringshinder i Väsbyån för en fri fiskvandring.

Följ upp Fiskevårdsplanen

Upplands Väsby upprättade år 2017 en Fiskevårdsplan. Den är inte längre sökbar på kommunens hemsida. Arbetet har stannat av då en tjänst försvunnit.

Förslag: Följ upp och vid behov uppdatera fiskevårdsplanen.

Aktiv vattenplanering för god ekologisk och kemisk status – även i Norrviken

Alla vattenförekomster i Sverige ska nå god ekologisk och kemisk status senast 2027 enligt vattendirektivet, EU:s ramdirektiv för vatten. Kommunerna har en central roll när det gäller att samordna och genomföra många av de åtgärder som behövs för att följa miljö kvalitetsnormerna och leva upp till vattendirektivets krav. Enligt vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ska kommunerna genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Vattenplaneringen ska ha fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljö kvalitetsnormerna ska kunna följas. Kommunen behöver alltså arbeta aktivt med tillsyn och åtgärder för att skydda vattenmiljöer och förbättra statusen där det behövs i kommunens sjöar och vattendrag. En offensiv vattenplanering som tar ett helhetsgrepp på kommunens vattenresurser är nödvändig för att nå och behålla en god status i kommunens vattenförekomster och säkra tillgången på dricksvatten av hög kvalitet.

Upplands Väsby arbetar med vattenplanering och åtgärder bl a inom Oxunda vattensamverkan. Fler åtgärder för att minska närsaltsbelastning behövs. Nyligen genomfördes restaureringsåtgärder i Sollentuna i södra Norrviken. I norra Norrviken har tillväxt av vass och ytbladsväxter ökat. Det finns även behov att göra restaureringsåtgärder i norra Norrviken. Angående PCB-belastningen, se Giftfri miljö.

Förslag: Genomför fler åtgärder och fortsätt att arbeta aktivt med vattenplanering så att ytvattendirektivets miljö kvalitetsnormer nås i kommunens vattenförekomster senast 2027.

Förslag: Verka för att genomföra en närsaltsreducerande behandling av hela norra Norrviken inom Upplands Väsby kommun.

Återställ kapaciteten för arbete med vattenförvaltning i kommunen

För att kunna arbeta aktivt med vattenfrågor behöver kommunen återställa den kapacitet man hade för två år sedan. Det gäller bl a ett aktivt arbete med fiskevårdsplan, restaurering av våtmarker och meandringar i Väsbyån. Därför behöver den tjänst som fanns för två år sedan för

detta arbete återbesättas.:

Förslag: aktivera arbetet med vattenförvaltning och återbesätt en tjänst för detta arbete.

Giftfri miljö och hållbar konsumtion

Motverka fortsatta effekter av PCB i mark och sediment

PCB-spillet i **Upplands Väsby** från Metallverkens verksamhet har uppskattats totalt ha omfattat minst 10 ton vilket torde vara svenskt rekord. I dag har omkring 5 ton avlägsnats från industrimarken men man vet att ytterligare PCB finns kvar där. Saneringen bedömdes inte kunna utföras fullt ut eftersom delar av området redan bebyggt med bostäder. I den kraftigt PCB-kontaminerade Oxundasjöns sediment finns ytterligare runt 5 ton som transporterats till sjön via Väsbyån. Läckaget till mark och Väsbyån har troligen skett främst under 1960- och 1970-talen. PCB transporteras fortfarande via Väsbyån till Oxundasjön men idag är mängderna som kommer till Oxundasjön väsentligt mindre än de som lämnar Oxundasjön till Mälaren (via Rosendalsån) samt det PCB som avgår till luften över sjön.

För närvarande pågår en juridisk process för att fastställa vilka, och i vilken utsträckning, industrier och kommunen kan anses skyldiga att bekosta sanerings/återställningsinsatser. I avvaktan på resultatet av ansvarsutredningen kan kommunen bidra med ett antal åtgärder.

Förslag: Vi vet att det fortfarande finns en del PCB i marken under f.d. Metallverken. Exploatering pågår. Det är därför rimligt att kommunen upprättar och driver ett kontrollprogram för att fastlägga hur kvarvarande PCB påverkar förekomsten i mark- och grundvatten samt i utomhus- och inomhusluft. Dessutom bör kommunen redan nu bedöma olika möjligheter till att reducera utläckaget till Mälaren.

Förslag: Efter det att ansvarsutredningen slutförts bör kommunen skyndsamt upprätta planer för de delar i en åtgärdsplan där kommunen rimligen kommer att tilldömas ansvar. Delar av detta arbete kan påbörjas innan ansvarsutredningen är färdig.

Fortsätt minska användningen av skadliga kemikalier – uppdatera kemikalieplanen

Användningen av skadliga kemikalier måste minska – både för miljön och för vår hälsas skull. **Upplands Väsby** kommun kan bidra genom sin kemikalieplan för hur användningen av farliga kemikalier ska minimeras och hur de farligaste ämnena kan ersättas. Gällande kemikalieplan löpte ut 31 dec 2020. Den behöver utvärderas och uppdateras.

Förslag: Gör en ny uppdaterad kemikalieplan.

Dricksvatten utan PFAS

Europeiska myndigheten för livsmedels säkerhet (EFSA) antog hösten 2020 ett nytt hälsobaserat riktvärde för människors exponering för summan av fyra olika PFAS-ämnen (PFOA, PFNA, PFHxS och PFOS) i föda inklusive dricksvatten. Dricksvatten är inte sällan en betydande källa till PFAS, varför kommunen uppmanas till att analysera halterna vid sina vattenverk och införa åtgärder om så behövs för att befolkningen inte ska få i sig mer PFAS än vad EFSA anser vara

säkert. **Norrvattens** vatten från Mälaren uppfyller de nya kraven, medan Norrvattens reservvattentäkt vid Hammarby har PFAS-halter när åtgärdsgränsen. Finns andra vattentäkter i **Upplands Väsby** som bör undersökas? Varifrån får abborren i Norrviken i sig för mycket PFAS? Finns PFAS-kontaminerade platser, t ex brandövningsplatser, som kan fungera som källor till PFAS i grundvatten?

Förslag: Säkra att dricksvatten PFAS från reservvattentäkter inte innehåller skadliga mängder PFAS. Inventera och kartlägg spridning av PFAS från förorenade markområden.

Fortsätt att ställa kemikaliekrav i offentlig upphandling och ställ klimatkrav

Det finns många farliga kemikalier som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och i miljön. Kommunen köper in mycket material som kan innehålla farliga kemikalier och som används inomhus. Ambitiösa kemikaliekrav i den offentliga upphandlingen spelar därför en nyckelroll för den offentliga innemiljön. Kommunen måste ta reda på om leverantören har ett system för att kontrollera att deras produkter inte innehåller farliga ämnen och bör utbilda både upphandlare och beställare så att avtalskraven följs upp under avtalstiden. Uppdatera **Upplands Väsby** kommuns kemikalieplan och skapa uppföljningsverktyg till planen.

Förslag: Ställ kemikaliekrav i den offentliga upphandlingen för att undvika farliga kemikalier i den offentliga inomhusmiljön. Ställ även klimatkrav. Följ upp åtgärder.

Giftfria material vid byggnation

För att minska miljöpåverkan vid byggnation är materialvalen avgörande. Vid nybyggnation och ombyggnation måste kommunen ställa krav på både projektör och entreprenör. Svanens kriterier för bostadshus, skolor och förskolor bör tillämpas och/eller att samtliga material och kemiska produkter som används bör uppfylla högsta kravnivån i Byggvarubedömningen, BASTA eller Sunda hus. Uppdatera **Upplands Väsby** kommuns kemikalieplan med avseende på byggmaterial.

Förslag: Tillämpa material av högsta (möjliga) bedömningsnivå för att undvika olämpliga kemikalier vid nybyggnation och ombyggnation av kommunägda fastigheter. Uppdatera kemikalieplanen.

Förbättra insamling av hushållsavfall för materialåtervinning

Andelen hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling minskade i Upplands Väsby från år 2017 enligt KOLADA och är betydligt under snittet i riket. En ny avfallsplan har antagits. Målet är att samla in 55% till 2025. Med nuvarande insatser kan inte målet nås.

Förslag: Säkerställ att åtgärder till Avfallsplanen som förbättrar insamlingsresultatet.

Gör det lättare att lämna miljöfarligt avfall

Det är mycket viktigt att farligt avfall och produkter med farliga kemikalier hanteras rätt när de ska slängas. För att miljöfarligt avfall inte ska bli liggande eller kastas med vanliga soporna

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

måste kommuninvånarna erbjudas en rimlig möjlighet att lämna sitt miljöfarliga avfall på miljöstationer avsedda för det. Informera hushåll och företag om farligt avfall.

Förslag: Öka tillgängligheten för att kunna lämna miljöfarligt avfall i kommunen.

Fortsätt arbete för en giftfri förskola – uppdatera kemikalieplanen

Naturskyddsföreningen drev mellan 2012-2017 projektet Operation Giftfri Förskola. Syftet var att uppmärksamma förekomsten av farliga och ofta förbjudna kemikalier i förskolemiljön. Inventeringen visade att barn på förskolan utsätts för många material och produkter kända för att kunna innehålla ohälsosamma kemikalier. Idag jobbar mer än 75 procent av landets kommunala förskolor med konceptet giftfri förskola, till det kommer en mängd privata förskolor. En hel del av de material och varor som finns på en kommunal förskola bestäms av vad som upphandlats av kommunen och kan inte i så stor utsträckning påverkas av den enskilda förskolan. Genom att anta en handlingsplan kan kommunen säkerställa att alla kommunala förskolor genomgår en inventering för att identifiera och fasa ut material och varor med ohälsosamma kemikalier, samt att kemikaliekrav ställs vid upphandling.

Förslag: Uppdatera kemikalieplanen fortsatta åtgärder för en giftfri förskola.

Fortsätt främja återbruk

Varje ny sak som tillverkas innebär en miljöpåverkan. För att minska vår negativa påverkan på klimat och biologisk mångfald måste användningen av resurser minska. Ett viktigt led i detta är att återbruka så mycket som möjligt. Kommunen kan på olika sätt främja möjligheten till återbruk. Kommunen kan till exempel:

- Starta återbruk på återvinningscentraler.
- Möjliggöra att möbler för offentliga miljöer och kontor, datorer och annan IT-utrustning som inte behövs på en arbetsplats/offentlig miljö kan användas på en annan arbetsplats.
- Göra cirkulära upphandlingar av möbler och arbetskläder som gynnar lång livslängd. Till exempel genom att anskaffa återbrukade möbler från extern part eller nya möbler med miljökrav och cirkulära perspektiv (uppgadera, reparera, demontera). Arbetskläder och textilier kan upphandlas med serviceavtal som täcker reparationer.
- Göra informationsinsatser och stötta tex förskolor i att starta byteshyllor.
- Upplåta lokaler för så kallade Fixotek, där invånare kan laga och göra om prylar.

Förslag: Fortsätt främja återbruk. Stärk möjligheten till återbruk i kommunen.

Fortsätt att stimulera delningsekonomin

Många saker som människor äger används idag väldigt sällan. Genom att i ökad utsträckning dela på saker behövs färre prylar, och de kan användas mer effektivt. Många system och metoder för delning organiseras av invånare och föreningar. Kommunen kan bidra till att delningsekonomin tar fart. Detta kan ske genom till exempel:

- Elbilspool för offentlig verksamhet dagtid och för invånare kvällstid.
- Cykel- och lådcykelpool.
- Delning av verktyg/maskiner i kommunal verksamhet och kommunala bostadsbolag.
- Upplåtande av kommunala lokaler och odlingsytor.

Klimat- och miljöförslag för Upplands Väsby kommun

- Samarbete med Fritidsbanken, som erbjuder lån av sport- och fritidsutrusning.
- Att kommunen går med i [Smarta Kartan](#). Här listas ställen där du kan hyra, byta, låna, ge och få. På kartan finns bland annat cykelkök, bytesgrupper, öppna kontor, låneställen och digitala plattformar.

Förslag: Fortsätt att stimulera delningsekonomi i kommunen

Lärande för hållbar utveckling

Satsa mer på naturskolan

Barn utan känslomässiga band till naturen är mindre benägna att skydda den. För att säkerställa en god förståelse för natur och miljö hos elever kan kommunen inrätta en naturskola (benämns ibland som miljöverkstad). Naturskolan kan stödja verksamheter, främst skolor, genom praktiska moment och studier av djur och växter. Naturskolor kan också undervisa om kretslopp, klimat, dricksvatten och hur man gynnar pollinatörer.

Vi uppvaktade kommunen vid halvering av personal vid naturskolan och kommunen återgick sedan till den tidigare bemanningen. Sedan naturskolan startades i **Upplands Väsby** har dockrelevantalet ökat betydligt. Resurser för naturskolans verksamhet behöver ökas i motsvarande grad.

Förslag: Avsätt mer resurser i den kommunala budgeten för en att ge en naturskola i förhållande till det ökade elevunderlaget.

Satsa på lärande för hållbar utveckling

Skolan har en central roll i omställningen till ett hållbart samhälle. Förskola, grundskola och gymnasium har ett tydligt uppdrag i läroplanerna att belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva kan anpassas för att skapa en hållbar utveckling. Hur väl detta genomförs skiftar mycket från skola till skola och hänger ofta på engagerade lärare som drar ett tungt lass. För att eleverna ska få likvärdiga kunskaper och färdigheter inom hållbar utveckling krävs tydliga signaler från kommunen och en samordnare för lärande för hållbar utveckling (LHU) som lyfter frågorna, tillskapar gemensamma resurser och ger förutsättningar för kompetensutbyte lokalt, regionalt och nationellt.

Förslag: Avsätt resurser i den kommunala budgeten för att samordna lärande för hållbar utveckling (LHU) på alla utbildningsnivåer.

Klimatlyft för lärare

En stor majoritet av svenskarna är intresserade av klimatfrågor men också oroliga för klimatförändringarna, det gäller inte minst unga. Parisavtalets artikel 12 beskriver människors rätt till delaktighet och tillgång till information om klimatfrågor. Naturvårdsverket, som haft regeringsuppdraget att se över möjligheterna för Sveriges genomförande av artikeln, har lyft fram förslaget att "Rusta lärarna för ungas engagemang i klimatfrågor". Undersökningar genomförda av *Våra barns klimat* visar på en tydlig efterfrågan bland lärare på stöd och kunskap om hur de kan undervisa och samtala om klimatet, och att 8/10 ungdomar vill ha undervisning om klimatet i skolan.

Förslag: Avsätt resurser för ett klimatlyft för lärare.

Detta är Naturskyddsföreningen i Väsby

- tillsammans kan vi påverka

Naturskyddsföreningen i Väsby är en självstyrande ideell lokalförening av Naturskyddsföreningen som är Sveriges största miljöorganisation. Med 200.000 medlemmar, varav 700 i Upplands Väsby och drivande eldsjälar har vi stora möjligheter att fortsätta göra en konkret skillnad för naturen och miljön. Tillsammans kan vi påverka.

Vi är en demokratisk, medlemsbaserad organisation som driver viktiga natur- och miljöfrågor lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Medlemmarna väljer varje år en styrelse för föreningen som ansvarar för verksamheten.

Vi har en bred och djup kompetens grundad i vetenskap och fakta. Vi väcker engagemang för naturen, utbildar och sprider kunskap om miljö och hälsa, verkar för skydd och vård av värdefull natur, skapar opinion samt påverkar, granskar och utkräver ansvar av makthavare.

Vi verkar för en hållbar konsumtionskultur och för förändrade normer och beteenden och tror att verklig förändring bygger på solidaritet i hela samhället, mellan generationer och mellan länder.

Vi bidrar till konkreta lösningar för ett modernt, miljöanpassat samhälle på en frisk och levande planet. Vi granskar kommunens planer och träffar lokala politiker och tjänstemän för att uttrycka vår mening om ett mer hållbart Upplands Väsby. Vi samarbetar med nätverk, organisationer och företag.

Vi erbjuder medlemmar ett varierat program med utflykter som lär oss mer om naturen och föredrag m.m. Du kan följa vår verksamhet på hemsidan, Facebook och Instagram.

Du som är engagerad för vår sak är välkommen att arbeta tillsammans med oss.

Allt vårt arbete sker på ideell grund. Du är välkommen som medlem!

Klimat, skog, jordbruk, miljögifter, vatten, hav och hållbar konsumtion är våra viktigaste arbetsområden. Bra Miljöval är vår miljömärkning och Sveriges Natur vår medlemstidning. Sedan 1909 har Naturskyddsföreningen varit med och räddat pilgrimsfalken, skapat naturreservat, bidragit till ekoboomen och påverkat viktiga politiska beslut, bland annat inom klimatområdet. I Upplands Väsby har vi räddat ängar, hagar och hotade arter och bidragit till att mer värdefull natur finns kvar.

Naturskyddsföreningen
Väsby

